

Basılmaz vətənin bu il çörəyi də bol olacaq

Planetimizdə əhalinin sayının sürətlə artması ərzaqla təminat sahəsində getdikcə daha çox çətinliklər yaradır. Elə indinin özündə dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarına olan tələb təklifi üstələyir. Bu səbəbdən son illər ərzaq məhsullarının qiymətləri sürətlə artmağa başlayıb. Belə tendensiya demək olar ki, bütün ərzaq növlərində az və ya çox dərəcədə müşahidə edilir.

Ümumdünya Ərzaq Təşkilatının (FAO) son məlumatına görə, ən çox qiymət artımı taxıl və taxıl məhsullarında müşahidə olunur. Bu üzdən bir çox ölkələr taxılın ixracını məhdudlaşdırır. Bunun bir səbəbi daxili bazarı hər ehtimaldan sığortalamaqdırsa, digəri dünya bazarında onun qiymətinin daha da yüksəlməsini gözləməklə əlavə qazanc əldə etməkdir.

Azərbaycanda da buğda ən çox istifadə olunan məhsuldur. Odur ki, dövlət taxıl məhsullarının qiymətini artmasının qarşısını almaq üçün iki mühüm amildən istifadə edir. Birincisi, taxıl istehsalını artırmaqla idxaldan asılılığın aradan qaldırılmasıdır. İkincisi isə, idxal olunan buğdanın əlavə dəyər vergisindən azad edilməsidir. Təbii ki, ikinci faktor yardımçı xarakter daşıyır və bu səbəbdən başlıca məqsəd ölkədə taxıl istehsalını artırmaqdır. Başqa sözlə, aqrar sektorda aparılan siyasətdə taxılçılığın inkişafı ön plandadır. İlk dəfə subsidiyanın taxılçılıqla məşğul olan fermerlərə verilməsi, yanacaq və gübrələrin onlara pulsuz çatdırılması, yaxud güzəştli şərtlərlə satılması bununla bağlıdır. Güzəştli kreditlərin verilməsi isə bu sahədə çalışan fermerlərə böyük imkanlar yaradır.

Son dövrlər ölkəmizdə iri taxılçılıq təsərrüfatlarının və aqroparkların sayı xeyli artmışdır. Müasir texnika və texnologiyalardan geniş istifadə edən bu təsərrüfatlarda məhsuldarlıq daha yüksəkdir. Belə ki, ölkə üzrə taxılçılıqda məhsuldarlıq 30 sentner olduğu halda, iri fermer təsərrüfatlarında və aqroparklarda bu rəqəm 55-60 sentner civarındadır.

Basılmaz vətənin bu il çörəyi də bol olacaq

Əvvəli 1-ci səh.

Məhsuldarlıqdan söz düşmüşkən. Taxılçılığın inkişafında yüksək keyfiyyətli toxumlardan istifadə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanı yeni növ toxum sortlarının yaradılması üçün külli miqdarda vəsait ayrılır. Bununla yanaşı, toxumçuluq sahəsində ixtisaslaşan fermer təsərrüfatlarına əlavə güzəştlər də edilir.

Torpaqlarımızın düşmən işğalından azad edilməsi taxılçılığın inkişafında yeni bir dönmə yaratmışdır. Belə ki, min hektarlarla yeni əkin sahələri dövrüyyəyə cəlb edilir. Artıq ötən ilin payızında işğaldan azad olunan sahələrin bir hissəsində taxıl əkilib. Bu il isə əkin sahələri daha geniş olacaq. Çünki hazırda torpaqların minalardan təmizlənməsi istiqamətində ciddi

işlər görülür. Beləliklə, cari ilin payızında min hektarlarla əlavə sahədə taxıl əkininin aparılması idxaldan asılılığı minimuma endirəcək və ya tamamilə aradan qaldıracaq.

Ağcabədi ölkəmizdə iri taxılçılıq rayonu kimi tanınır. Burada 29 min 935,3 hektarda payızlıq taxıl əkilib. Səpinin 22 min 224,1 hektarı buğda, 7 min 711,2 hektarı arpadır. Keçən il taxıl zəmilərindən bol məhsul götürən Ağcabədi fermerləri cari ildə də yüksək məhsuldarlığa nail olmaq üçün səylə çalışırlar. Hazırda fermerlər sahələrə aqrotexniki qulluq göstərir, gübrə verirlər. Qeyd edək ki, yemləmə gübrələrinin verilməsi payızlıq taxılın məhsuldarlığını artırmaqla bərabər, onun keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşmasına da müsbət təsir göstərir.

Subsidyaların ödənilməsi

qaydalarının asanlaşdırılması Ağcabədi fermerlərinin də üreyincədir. “Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının subsidiyalaşdırılması Qaydası”ndakı yeniliklərə əsasən, fermerlər aldıkları biohumusun və gübrənin tam dəyərini “Fermer kartı”nın nağdlaşdırılma-yan hissəsindəki vəsait hesabına ödəyə bilirlər. Yeni qaydaların tətbiqi göstərir ki, bu sahədə dövlətin dəstəyi daha da artıb. Yeni evvəllər qiyməti 26 manat 67 qəpik olan ammonium gübrənin 8 manatı fermer tərəfindən, 18 manat 67 qəpiyi isə dövlət büdcəsi hesabına ödənilirdi. İndi isə onun tam dəyəri dövlət büdcəsi hesabına “Fermer kartı” vasitəsilə ödənilir. Bununla yanaşı, “Aqroservis” ASC-nin əməkdaşları kənd və qəsəbələrə gedərək fermerlərin tələbatına uyğun gübrələrin satışını həyata keçirirlər.

Ölkəmizin ən iri taxılçılıq rayonlarından biri də Şəkidir. Ötən ilin payızında rayonda 66 min 390 hektar sahədə taxıl əkilib. Bunun 36 min 180,3 hektarını buğda, 29 min 923,7 hektarını arpa, 286 hektarını isə xəsillik arpa sahələri təşkil edir. Hazırda Şəki Bitki Mühafizəsi Mərkəzinin mütəxəssisləri tərəfindən taxıl sahələrində fitosanitar yoxlamalar aparılır, alağ otlarının növ tərkibi, sahənin taxıl böcəyi sürfələri ilə sirayətlənmə dərəcəsi müəyyən edilir. Həmçinin mərkəzin mütəxəssisləri tərəfindən fermerlərə pestisidlərlə işləyərkən təhlükəsizlik qaydalarına əməl edilməsi və s. sahələr üzrə təlimat keçirilir və metodik tövsiyələr verilir.

Qarşıdan taxıl biçini mövsümü gəlir. Onun vaxtında və itkisiz həyata keçirilməsi üçün indidən zəruri tədbirlər görülür. Yeni növ taxılığın

kombaynlardan istifadə edilməsi üçün mexanizatorlara təlimlər keçirilir. “New Holland TC 4.90” markalı taxılığın kombaynları idarə etmək üçün keçirilən tədbirlərə 90 mexanizator cəlb olunub. Təlimlər istehsalçı zavoddan dəvət edilən yüksək ixtisaslı mütəxəssislər və “Aqroser-

vis” ASC-nin nümayəndə heyəti tərəfindən birgə video-görüntü və əyani vasitələrdən istifadə edilməklə keçirilir. Ölkə üzrə keçirilən belə təlimlər taxılın vaxtında və itkisiz biçilməsində əhəmiyyətli rol oynayacaq.

Rüstəm KAMAL,
“Azərbaycan”